

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 34/10
V Lucemburku dne 15. dubna 2010

Rozsudek ve věci C-518/08
Fundación Gala-Salvador Dalí a Visual Entidad de Gestión de Artistas
Plásticos (VEGAP) v. Société des auteurs dans les arts graphiques et
plastiques (ADAGP) a další

Členské státy mohou určit kategorie osob, v jejichž prospěch je stanoveno právo na opětný prodej po smrti autora uměleckého díla

V projednávané věci však přísluší předkládajícímu soudu, aby zohlednil všechna relevantní pravidla za účelem určení vnitrostátního práva, které upravuje dědění práv Salvadora Dalího na opětný prodej, a tedy určení skutečného dědice těchto práv.

Směrnice 2001/84/ES¹ zavádí povinnou autorskou odměnu v souvislosti s opětným prodejem ve prospěch autora uměleckého díla a po jeho smrti nabyvatelů práv po něm. Právo na opětný prodej je právem duševního vlastnictví, na základě kterého je autorovi a následně nabyvatelům práv po něm přiznána autorská odměna založená na prodejní ceně získané z jakéhokoli opětného prodeje jednoho z jeho děl následujícího po prvním převodu díla. Toto právo přísluší autorovi po dobu jeho života a následně nabyvatelům práv po něm 70 let po smrti umělce.

Francouzské právní předpisy omezují osoby, kterým přísluší toto právo na opětný prodej po smrti umělce, pouze na umělcovy dědice ze zákona s vyloučením závětních dědiců. Umělec tedy toto právo nemůže odkázat závětí.

Malíř Salvador Dalí zemřel dne 23. ledna 1989 ve Španělsku, přičemž zanechal pět dědiců ze zákona, a sice své rodinné příslušníky. Pokud jde o jeho práva duševního vlastnictví, Salvador Dalí ustanovil univerzálním dědicem ke svým právům závětí španělský stát. Tato práva jsou spravována Fundación Gala-Salvador Dalí, nadací podle španělského práva založenou v roce 1983 z podnětu malíře.

Fundación Gala-Salvador Dalí svěřila v roce 1997 VEGAP, společnosti podle španělského práva, výlučné pověření ke kolektivní správě a výkonu autorských práv k dílu Sadvadora Dalího, které je platné po celém světě. VEGAP je krom toho smluvně vázána se svým francouzským partnerem, ADAGP, která je pověřena správou autorských práv Salvadora Dalího na francouzském území.

Od roku 1997 vybírala ADAGP ve Francii poplatky za užívání díla Salvadora Dalího, které byly prostřednictvím VEGAP vypláceny Fundación Gala-Salvador Dalí, s výjimkou práva na opětný prodej. Podle francouzských právních předpisů vyplatila totiž ADAGP částky týkající se autorské odměny v souvislosti s opětným prodejem přímo dědicům Salvadora Dalího.

Jelikož se Fundación Gala-Salvador Dalí, jakož i VEGAP domnívaly, že jim podle závěti Salvadora Dalího a španělského práva měla být vyplacena autorská odměna v souvislosti s opětným prodejem vybraná při příležitosti dražebních prodejů děl umělce na francouzském území, podaly proti ADAGP žalobu na zaplacení této autorské odměny k Tribunal de grande instance de Paris. V rámci tohoto sporu položil francouzský soud Soudnímu dvoru předběžné otázky, aby zjistil, zda směrnice 2001/84 brání vnitrostátním právním předpisům, které právo na opětný prodej vyhrazují dědicům umělce ze zákona, s vyloučením dědiců ze závěti.

Ve svém rozsudku z dnešního dne měl **Soudní dvůr za to, že ve světle cílů sledovaných směrnicí 2001/84 mohou členské státy učinit vlastní legislativní volbu za účelem určení**

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/84/ES ze dne 27. září 2001 o právu na opětný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla (Úř. věst. L 272, s. 32; Zvl. vyd. 17/01, s. 240).

kategorií osob, v jejichž prospěch je stanoveno právo na opětný prodej po smrti autora uměleckého díla.

V tomto ohledu totiž Soudní dvůr připomněl, že směrnice 2001/84 byla přijata na základě dvojího cíle. Usiluje jednak o to, aby byl autorům výtvarných děl a plastik zajištěn podíl na hospodářském úspěchu originálu jejich uměleckých děl. Dále pak je cílem směrnice ukončit narušení hospodářské soutěže na trhu s uměleckými díly, jelikož platba autorské odměny související s opětným prodejem v některých členských státech může vést k přesunům prodeje uměleckých děl do členských států, ve kterých se taková autorská odměna neuplatňuje.

Pokud jde o první cíl, který má zajistit určitou úroveň odměňování umělců, Soudní dvůr měl za to, že se nezdá, že by jeho uskutečnění bylo jakkoli ohroženo tím, že by po smrti umělce bylo právo na opětný prodej přiznáno určitým kategoriím právních subjektů s vyloučením jiných subjektů.

Pokud jde o druhý cíl, Soudní dvůr upřesnil, že úmyslem zákonodárce Unie bylo napravit situaci, v níž byly prodeje uměleckých děl soustřeďovány do členských států, v nichž se právo na opětný prodej buď neuplatňovalo či se uplatňovalo s nižší sazbou, než je sazba platná v jiných členských státech, a to na úkor aukčních síní nebo obchodníků s uměleckými díly usazených na území těchto jiných členských států. Ačkoli se tak zdálo nevyhnutelným stanovit harmonizaci týkající se uměleckých děl a prodeje, kterých se týká autorská odměna v souvislosti s opětným prodejem, jakož i základu a sazby této odměny, měl Soudní dvůr za to, že harmonizace provedená na základě směrnice je omezena na ta vnitrostátní ustanovení, která mají nejpřímější dopad na fungování vnitřního trhu. Není proto třeba odstranit ty rozdíly mezi vnitrostátními právními předpisy, které nemohou ovlivnit fungování vnitřního trhu, mezi něž patří právní předpisy, které určují kategorie osob, v jejichž prospěch je stanoveno právo na opětný prodej po smrti autora uměleckého díla.

Krom toho měl Soudní dvůr za to, že ve prospěch této analýzy svědčí skutečnost, že třebaže bylo úmyslem zákonodárce Unie, aby nabyvatelé práv po autorovi plně požívali výhod z práva na opětný prodej po jeho smrti, v souladu se zásadou subsidiarity naproti tomu ponechal na každém členském státě, aby vymezil kategorie osob, které v jeho vnitrostátním právu mohou být kvalifikovány jako nabyvatelé práv.

Soudní dvůr nicméně upřesnil, že však přísluší předkládajícímu soudu, aby pro účely určení, které vnitrostátní právo upravuje dědění práv Salvadora Dalího na opětný prodej, a v důsledku toho, kdo je na základě tohoto vnitrostátního práva skutečným dědicem těchto práv, řádně zohlednil všechna relevantní pravidla, která řeší otázku rozhodného práva v oblasti dědění.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106